



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศ จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง คือ "กำลังคนที่มีคุณภาพ" คนในชาติจะมีคุณภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษา และผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา ก็คือ "ครู" (กรมการฝึกหัดครู, 2535)

การพัฒนาทางการศึกษาจึงมีความสำคัญไม่หยุดนิ่ง และการพัฒนาที่แท้จริงต้อง เน้นในเรื่องการพัฒนาคคนเป็นสำคัญ และการพัฒนาคคนนั้น การศึกษาย่อมมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการศึกษาอยู่ใกล้ชีวิตคนมากที่สุด (ปฐม นิคมมานนท์, 2522)

Good (1973) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ 3 ความหมาย คือ

1. การศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่บุคคลนำมาใช้ในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ เจตคติ ความประพฤติที่ดีมีคุณค่า และมีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม
2. การศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคม ที่ทำให้บุคคลได้รับความรู้ความสามารถจากสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนจัดขึ้น
3. การศึกษา หมายถึง การถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมไว้อย่างเป็นระเบียบให้คนรุ่นใหมได้ศึกษา

การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สังคมพัฒนา เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลในสังคม มีความรู้ ความสามารถ ที่จะนำความรู้ไปประกอบอาชีพ และการศึกษา ยังพัฒนาคคน ให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมให้บุคคลมีความเจริญงอกงามทางร่างกายอารมณ์ และมีคุณธรรมที่จะทำให้บุคคลมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ในการจัดการศึกษานั้น จุดมุ่งหมายสำคัญก็เพื่อให้มี "การสอน" การสอน คือ "การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนได้ปะทะ เพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น" การสอนจึงเป็นกระบวนการสำคัญ ที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม ส่วนการเรียนรู้ นั้น เป็นคำเรียกสั้น ๆ ของคำว่า การเรียนรู้ มาจากภาษาอังกฤษว่า Learning การเรียนเป็นกระบวนการที่บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเนื่องมาจากประสบการณ์ เพราะประสบการณ์เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ หากปราศจากประสบการณ์แล้ว การเรียนรู้จะเกิด

ขึ้นไม่ได้ ประสพการณ์คือการที่บุคคลใช้ประสาทสัมผัสปะทะกับสิ่งแวดล้อม เช่น สิ่งแวดล้อมทางกาย ทางสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เราจึงจำเป็นต้องมีการจัดสถานการณ์เฉพาะให้บุคคลได้ปะทะกับสิ่งแวดล้อมที่ดี และนี่คือที่มาของการจัดการศึกษา (สุพิน บุญชูวงศ์, 2536)

ไพฑูริย์ ลินลารัตน์ (2524) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนนั้น ควรจะมีการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าของวิชาการ ความต้องการใหม่ ๆ ของผู้เรียนอยู่เสมอ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาการศึกษาดังกล่าวด้วย

วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาที่รัฐจัดขึ้น เพื่อสนองความต้องการทางด้านการศึกษาของประเทศ มีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางของสรรพวิทยาการในระดับสูงของท้องถิ่น โดยมี 36 แห่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ ได้เปิดสอนวิชาเอกต่าง ๆ ในระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี

หลักสูตรวิทยาลัยครู ยึดมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพระดับอุดมศึกษา มุ่งผลิตกำลังคน ที่สนองความต้องการของท้องถิ่น และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติควบคู่ทฤษฎีและยึดหลักความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถภาพในวิชาชีพ ทั้งในด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธีและการจัดการงานอาชีพและด้านคุณธรรม (กรมการฝึกหัดครู หน่วยศึกษานิเทศก์, 2536)

โครงสร้างหลักสูตรวิทยาลัยครู ประกอบด้วย 3 หมวดวิชาดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมายถึง รายวิชาต่าง ๆ จัดอยู่ในกลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน หมายถึง รายวิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่ง แบ่งเป็นกลุ่มวิชาเนื้อหาหรือวิชาเอก-โท กลุ่มวิชาชีพ หรือกลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ และกลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
3. หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาใด ๆ ที่สถานศึกษาเปิดสอนและให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ ตามความสนใจของผู้เรียน

สำหรับการสอนศิลปะ ในระดับวิทยาลัยครู แบ่งลักษณะที่สอนออกได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 เป็นการสอนศิลปะในฐานะที่เป็นวิชาพื้นฐานทั่วไป (General Education) ซึ่งจะมีวิชานี้อยู่อย่างน้อย 1-2 วิชา ในกลุ่มของมนุษยศาสตร์และเป็นวิชาที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน ทั้งนี้ เพื่อเตรียมให้ผู้เรียน เป็นผู้บริโภคศิลปะได้ ผู้เรียนจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะพอสมควร ลักษณะที่ 2 เป็นการสอนศิลปะในฐานะที่เป็นวิชาชีพ (Professional Education) วิชาเหล่านี้จะอยู่ในกลุ่มของวิชาเอก-โท การเรียนการสอนเป็นแบบเจาะลึก เน้นทางด้านศิลปะโดยตรง เป้าหมายของการสอนผู้เรียนกลุ่มนี้ก็เป็นศิลปิน นักออกแบบหรือครูศิลปะ

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาวิชาศิลปะในฐานะที่เป็นวิชาพื้นฐาน
ทั่วไป ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น วิชาพื้นฐานทั่วไป นับว่ามีความสำคัญมาก

ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2524) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรอุดมศึกษา แบ่งเป็น 3
ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นเรื่องของวิชาชีพ ส่วนที่ 2 เป็นเรื่องของวิชาพื้นฐานทั่วไป และส่วนที่ 3
เป็นวิชาเลือก วิชาพื้นฐานทั่วไป หมายถึงวิชาการศึกษาทั่วไปที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน เพื่อให้มี
ความรู้อย่างกว้างขวาง มีความรับผิดชอบ สร้างเสริมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ขึ้น ประกอบวิชาชีพ
ของตนได้ดีมีประสิทธิผลมากขึ้น

ในหลักสูตรของวิทยาลัยครู ได้กำหนดให้มีวิชาพื้นฐานทั่วไปในทุกหลักสูตร หมวดวิชา
พื้นฐานทั่วไป ในวิทยาลัยครู แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ

1. กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร
2. กลุ่มวิชามนุษย์ศาสตร์
3. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
4. กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (กรรมการฝึกหัดครู

หน่วยศึกษานิเทศก์, 2536)

จุดประสงค์ทั่วไปของหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป มีดังนี้

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและวิชาการใหม่ ๆ โดยเฉพาะความรู้
ความเข้าใจระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การเมือง การปกครอง
ของไทย ความรู้ความเข้าใจเพื่อนร่วมโลก เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและมีความรู้ความเข้าใจ
ในสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. ให้มีทักษะการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา ทั้งทักษะในด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
ด้านการคิดอย่างมีเหตุผลรู้จักวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ได้ ตลอดจนทักษะด้านภาษาให้สามารถติดต่อ
สื่อสารตามความหมายกับผู้อื่นได้ดี
3. ให้มีเจตคติที่ดีและซาบซึ้งในคุณค่าของสังคม ความเป็นคนดี ความงามและการดำรงตน
ให้มีคุณค่าต่อสังคม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบ ซาบซึ้งใน
ศิลปะและสุนทรียภาพ ตระหนักในการปฏิบัติตนตามวิถีแบบประชาธิปไตย (กรรมการฝึกหัดครู
หน่วยศึกษานิเทศก์, 2536)

วิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ เป็นรายวิชาหนึ่งในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป ในกลุ่ม
มนุษย์ศาสตร์ ซึ่งนักศึกษาในทุกหลักสูตรของวิทยาลัยครู สามารถเลือกเรียนได้ โดยต้องผ่าน
การประเมินผล ซึ่งมีค่าหน่วยกิตการเรียน 2 หน่วยกิต

วิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ มีคำอธิบายรายวิชาดังนี้ ความหมายของสุนทรียภาพ มนุษย์
และประสบการณ์ทางความงาม การพัฒนาประสาทสัมผัสและเลือกสรร ค่าของความงามจาก

ทัศนศิลป์ อันสนองความต้องการของอารมณ์และจิต เพื่อนำมาปลูกฝังและพัฒนาตนเอง ให้เจริญงอกงามไปสู่คุณค่าและความหมายของความเป็นมนุษย์ (กรมการฝึกหัดครู หน่วยงานพิเศษ, 2536)

วิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์แต่เดิมใช้ชื่อว่าความซาบซึ้งในศิลปะ และเปลี่ยนชื่อวิชาเป็นวิชาความเข้าใจในศิลปะ ต่อมาได้มีการปรับปรุงหลักสูตรวิทยาลัยครู ในปี พ.ศ.2527 จึงได้เปลี่ยนชื่อวิชาความเข้าใจในศิลปะเป็นวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ จากการเปลี่ยนชื่อนี้ทำให้อาจารย์ผู้สอนเกิดความสับสน ในจุดประสงค์รายวิชาและเนื้อหาวิชา โดยกำหนดจุดประสงค์ในการสอน และกำหนดเนื้อหาวิชา โดยเน้นเนื้อหาวิชาไปตามความถนัดและความเชี่ยวชาญของตน ผู้สอนบางท่านยังคงใช้เนื้อหาวิชาเหมือนกับวิชาความเข้าใจในศิลปะ ถึงแม้ว่าจะเปลี่ยนชื่อวิชาเป็นวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ และมีคำอธิบายรายวิชาอย่างชัดเจนแล้วก็ตาม

ในสภาพการเรียนการสอนของรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ เนื่องจากเป็นวิชาพื้นฐานทั่วไป ทางด้านศิลปะที่เปิดสอนในวิทยาลัยครู 36 แห่งทั่วประเทศ ในบางวิทยาลัยยังขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญหรือมีความถนัดทางการสอนวิชานี้โดยตรง เนื่องจากเป็นวิชาใหม่ที่มีขอบข่ายเนื้อหาวิชา กว้างขวาง อีกทั้งยังขาดแคลนเอกสาร ตำรา ผู้สอนวิชานี้ส่วนมากสอนตามความถนัดและเชี่ยวชาญของตน จึงทำให้เกิดความหลากหลายและมีความแตกต่างกันในรูปแบบการเรียนการสอนวิชานี้ โดยผู้สอนกำหนดจุดประสงค์รายวิชา เนื้อหาวิชา วิธีการสอน การประเมินผลแตกต่างกันไป ตามความถนัดและความเชี่ยวชาญของตน ดังต่อไปนี้

วิทยาลัยครูสวนดุสิต

จุดประสงค์รายวิชา

1. ให้รู้และเข้าใจความหมายของสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น
2. ให้รู้และเข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นทางทัศนศิลป์
3. ให้รู้และเข้าใจคุณค่าของศิลปะไทยและศิลปะตะวันตกพอสังเขป
4. ให้มีประสบการณ์ทางสุนทรียะทางทัศนศิลป์

เนื้อหา

มนุษย์กับการรับรู้ทางความงาม ความหมายของสุนทรียภาพประสบการณ์ทางศิลปะและธรรมชาติ ขอบข่ายของงานศิลปะ เช่นศิลปะประยุกต์ วิจิตรศิลป์ ทัศนศิลป์ หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการใช้สี ความงามของศิลปะไทย ความงามของศิลปะตะวันตก

วิธีการสอน

บรรยาย อภิปราย ศึกษาเอกสารนอกสถานที่

การประเมินผล

จากผลงานของนักศึกษา เช่น รายงาน เป็นรายบุคคล รายงานกลุ่มและการสอบ (ประจวบ เอี่ยมผู้ช่วย, สัมภาษณ์)

วิทยาลัยครูสงขลา

จุดประสงค์รายวิชา

1. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความหมายของสุนทรียภาพ และองค์ประกอบของงานศิลปะ
2. สามารถอธิบายเกี่ยวกับรูปแบบของความงาม และความรู้สึกที่มีต่องานทัศนศิลป์ได้
3. สามารถวิเคราะห์และวิจารณ์ ความงามจากทัศนศิลป์ได้

เนื้อหา

ความหมายของสุนทรียภาพ ความหมายของทัศนศิลป์ คุณค่าทางทัศนศิลป์ การออกแบบองค์ประกอบของศิลปะ ความงามตามลัทธิจิตนิยม วัตถุนิยม และประสพการณ์นิยม ความงามที่พบในจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ศิลปะในยุคสมัยต่าง ๆ สุนทรียภาพในชีวิตประจำวัน

วิธีการสอน

บรรยาย อภิปราย สาธิตการปฏิบัติงานศิลปะ และการวิจารณ์ ผลงานศิลปะ

การประเมินผล

จากผลงานของนักศึกษา การสอบ (อ้อยทิพย์ พลศรี, สัมภาษณ์)

วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุนทรียะทางทัศนศิลป์
2. เพื่อให้มีความเข้าใจและซาบซึ้งในความงาม ความปราณีตละเอียดอ่อนของศิลปะ
3. เพื่อพัฒนารสนิยมและค่านิยมในศิลปะให้สูงขึ้น
4. เพื่อให้รู้จักนำความรู้ ทางสุนทรียะและทัศนศิลป์ ไปปรับปรุงใช้ในชีวิตประจำวัน
5. เพื่อให้สามารถนำความรู้ทางสุนทรียะทางทัศนศิลป์ไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้ได้

เนื้อหา

ศิลปวัตถุกับสุนทรียะ สุนทรียะทางวัฒนธรรม สุนทรียะกับความงาม สุนทรียศาสตร์กับปรัชญา สุนทรียะกับงานทัศนศิลป์ สุนทรียะกับงานประยুক্তศิลป์ สุนทรียะกับงานศิลปะพื้นบ้าน
คุณค่าทางทัศนศิลป์ คุณค่าทางสุนทรียะ ของศิลปกรรมไทยในยุคต่าง ๆ

วิธีการสอน

บรรยาย อภิปราย สาธิตการปฏิบัติงานศิลปะ

การประเมินผล

การสอบปลายภาคและจากผลงานนักศึกษา (เชิงชัย จันทรรุ่งเรือง, สัมภาษณ์)

วิทยาลัยครูบุรีรัมย์จุดประสงค์รายวิชา

1. มีความรู้ความเข้าใจ ในความหมายของสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น
2. มีความรู้ความเข้าใจ ความรู้เบื้องต้นทางทัศนศิลป์
3. สามารถอธิบายความงามจากงานทัศนศิลป์ได้

เนื้อหา

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะทางทัศนศิลป์ การรับรู้และการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ มนุษย์และประสบการณ์ทางความงาม สุนทรียะทางทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมสุนทรียะทางทัศนศิลป์ประเภทประติมากรรม สุนทรียะทางทัศนศิลป์ประเภทสถาปัตยกรรม สุนทรียะทางทัศนศิลป์ประเภทภาพยนตร์ สุนทรียะทางทัศนศิลป์ประเภทสื่อผสม

วิธีการสอน

บรรยาย อภิปราย ค้นคว้า

การประเมินผล

จากรายงาน การสอบปลายภาค (ไสว แก้วกล้า, สัมภาษณ์)

สรุป การเรียนการสอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์นั้นมีความแตกต่างกัน เนื่องจากเป็นวิชาที่เปิดสอนในทุกวิทยาลัยครู วิทยาลัยครูบางแห่งยังขาดแคลนบุคลากรที่ชำนาญการสอนวิชานี้โดยตรง จึงสอนไปตามความถนัดและความเชี่ยวชาญของตนและผู้สอนตีค่าอธิบายรายวิชาไม่ตรงกัน จึงเป็นสาเหตุให้จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา วิธีการสอน การประเมินผลแตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. ด้านจุดประสงค์รายวิชา

จุดประสงค์รายวิชาที่เหมือนกัน

- ให้ความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น
- ให้เข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นทางทัศนศิลป์

จุดประสงค์รายวิชาที่แตกต่างกัน

- ให้ความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย
- ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตก
- ให้สามารถวิจารณ์ความงามจากทัศนศิลป์ได้
- ให้มีประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์

2. ด้านเนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชาที่เหมือนกัน

- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์
- ความหมายของสุนทรียภาพ
- ขอบข่ายของงานทัศนศิลป์
- องค์ประกอบศิลปะ

เนื้อหาวิชาที่แตกต่างกัน

- มนุษย์กับการรับรู้ความงาม
- ความงามของศิลปะไทยและศิลปะตะวันตก
- ศิลปะในยุคสมัยต่าง ๆ
- ความงามตามลัทธิทางศิลปะ
- สุนทรียะทางวัฒนธรรม
- สุนทรียศาสตร์กับปรัชญา
- สุนทรียะกับงานศิลปะประยุกต์
- สุนทรียะกับงานศิลปะพื้นบ้าน
- การรับรู้และการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์

3. ด้านวิธีการสอน

วิธีการสอนที่เหมือนกัน

- วิธีสอนแบบบรรยาย
- วิธีสอนแบบอภิปราย

วิธีการสอนที่แตกต่างกัน

- วิธีสอนแบบศึกษานอกสถานที่
- วิธีสอนแบบสาธิต

4. ด้านการประเมินผล ส่วนใหญ่ประเมินผลโดยการสอบและจากผลงานของนักศึกษา

นอกจากนี้วิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ เป็นวิชาพื้นฐานทั่วไปทางด้านศิลปะ นักศึกษาที่ไม่ได้เรียนมาทางด้านศิลปะจะเกิดความเบื่อหน่าย เนื่องจากไม่เข้าใจในเนื้อหาซึ่งปัญหานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา บุญรัมย์ (2524) เรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในวิทยาลัยครู สรุปได้ว่าผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาพื้นฐานทั่วไป เพราะไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียน ไม่เห็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะผู้เรียนที่จะต้องไปเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปที่ต่างจากสาขาวิชาเอกของตน ทำให้ไม่เข้าใจในเนื้อหาและเกิดความเบื่อหน่าย ผู้เรียนขาดทักษะในด้านคันคว้า หากความรู้และผู้เรียนมีพื้นฐานที่ต่างกัน จึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนา เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ลักษณะเนื้อหาวิชา ลักษณะการเรียนการสอน

จากงานวิจัยของ กาญจนา บุญรัมย์ (2524) เสนอแนะว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปให้ได้ผลดี ควรกระทำดังนี้

1. ควรจัดให้มีการสัมมนาหรือฝึกอบรมแก่อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในวิทยาลัยครู ทั้งผู้บริหารงานวิชาการ เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักสูตรของวิชาพื้นฐานทั่วไป ตลอดจนเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ ก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอน

2. ควรจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาตำรา และเนื้อหาวิชาที่สอนในวิชาพื้นฐานทั่วไป โดยมีรายเยียดมากพอสมควรที่อาจารย์ผู้สอนจะสามารถเข้าใจได้ชัดเจนและตรงกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรจะทำการวิจัยการเรียนการสอน วิชาพื้นฐานทั่วไปในกลุ่มวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะลงไป ซึ่งผลงานของการวิจัยอาจได้พบปัญหาที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่มวิชา เพื่อที่จะได้หาทางแก้ไขและปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในวิทยาลัยครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาและจากผลงานการวิจัย เรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาของกาญจนา บุญรัมย์ (2524) ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนารายวิชา

สุนทรียะทางทัศนศิลป์ในด้านจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล เพื่อที่ผู้สอนจะได้เข้าใจชัดเจนและตรงกัน และจะได้ปรับปรุงรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อพัฒนารายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 จุดประสงค์การเรียนการสอน
 - 1.2 เนื้อหาวิชา
 - 1.3 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 1.4 การประเมินผล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาประกอบด้วย
 - 1.1 อาจารย์ผู้สอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ ในวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง วิทยาลัยครูละ 2 ท่าน
2. ตัวแปรที่มุ่งศึกษาการพัฒนารายวิชา สุนทรียะทางทัศนศิลป์ ใน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอน
 - 2.2 การคัดเลือกเนื้อหา
 - 2.3 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.4 การประเมินผล

คำจำกัดความในการวิจัย

1. สุนทรียะทางทัศนศิลป์ หมายถึง วิชาที่จัดอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปในกลุ่ม มนุษย์ศาสตร์ เป็นวิชาเลือกที่นักศึกษาในทุกหลักสูตรในวิทยาลัยครูสามารถเลือกเรียนได้ ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของสุนทรียภาพ มนุษย์และประสบการณ์ทางความงาม การพัฒนาประสาทสัมผัส และการเลือกสรรความงามจากทัศนศิลป์
2. พัฒนารายวิชา หมายถึง การปรับปรุงการเรียนการสอน เปลี่ยนแปลงแก้ไข จัดลำดับตามขั้นตอนและตามความเหมาะสม เพื่อใช้สำหรับการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดสาระสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนใน
รายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ ในหลักสูตรวิทยาลัยครู
2. เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตตำรา วิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์
3. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนร่วมกันของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุนทรียะ
ทางทัศนศิลป์ ในสถาบันการศึกษาของกรมการฝึกหัดครู